

Előfizetési árak:

Egész évre . 20 kor. — fill.
Félévre . . 10 > — >
Negyedévre . 5 > — >
Egy óra . . 1 > 70 >
Egyes szám ára 8 fillér

Kiadóhivatal:

Mária-utca 1. sz.

hol az előfizetések és a hirdetések elfogadtatnak.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

Mária-utca 1. sz.
első emelet,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot

vissza nem adunk.

Gyáripárunk.

Pécs, 1901. július 2.

Hegedűs miniszter még 1899. tavaszán elrendelte az ország összes gyárainak szakszerű felvételét s ennek folytán közel 2800 gyártelep vétetett fel, a gyárak berendezése, a motorok és gőzkazánok, a felhasznált tüzelő anyag, a feldolgozott nyersanyagok és félgyártmányok, az előállított iparcikkek mennyisége, értéke és értékesítési viszonyai s a gyári személyzet viszonyainak és adatainak feltüntetésével.

Ezt a nagy adathalmazt egy most megjelent nagy munka rendszeres feldolgozásban tárja a közönség elé s különösen értékes az az alapos ipari tanulmány, a melylyel Szterényi József miniszteri tanácsos a munkát bevezeti s a mely hazai iparunk fejlődésének kritikai méltatását foglalja magában.

Megtudjuk ebből a munkából, hogy hazai ipartelepeinken 3433 gőzkazán van működésben 262,070 lóerővel s gyári termelésünk 1898. évben 1.366.917.031 korona értékű iparcikket állított elő. Hogy azonban ezek a nagy számok valahogy elbizakodottakká ne tegyenek, hozzáteszi a tanulmány, hogy ez az eredmény másiparos államok ipari termelésével összehasonlítva bizony nagyon szegény, mert

pl. Németországnak csak szövőipara kétakkora értékűt termel, mint a mi összes gyáripárunk.

Még szomorubb színben tűnik föl iparunk állapota, ha ipari termelésünket a hazai fogyasztással hasonlítjuk össze, mert ebből az összehasonlításból kitűnik, hogy pl. szövőiparunk a hazai szükségletnek csak 14.4 %-át fedezi, gépiparunk csak 46.74 %-át, papíripárunk csak 43.98 %-át, átlagban pedig hazai iparunk nem fedezi az ország szükségleteinek még 25 %-át sem, tehát ipari szükségleteink 75 %-át még mindig a külföldről, első sorban és túlnyomó részben Ausztriából szerezzük be.

Ezt a szomorú állapotot azonban nem lehet kizárólag, vagy csak túlnyomó részben is közönségünknek a külföldi termékek iránti előszeretetére s a hazai ipar iránti közömbösségre visszavezetni, mert hiszen ki van mutatva ebben a legújabb munkában, hogy egy egész sereg olyan iparágban, a mely nem divaticikkeket, hanem mezőgazdasági és primitív háztartási cikkeket termel, a hol tehát szó sem lehet arról, hogy a fogyasztó közönség divatmajmolásból keresse a külföldi cikkeket, egy esepet sem vagyunk kedvezőbb helyzetben, mint azoknál az iparágaknál, a melyek termékeinél a külföldi cikkek ele-

ganciája, izléses volta veri le a hazai gyártmányokat a közönség részéről nyilvánuló keresletben.

Elég utalnunk erre nézve az idézett gyáripari monográfia következő hivatalos adataira:

Magyarország túlnyomóan mezőgazdasági állam, a miből az is következne, hogy a magyar mezőgazdasági iparágak, ha már nem is fejlettebbek az osztrákoknál, de legalább nem maradtak el messze amazok mögött. E helyett a statisztikai felvételek azt bizonyítják, hogy Ausztriának cukorgyártása, szeszgyártása is erősebb mint a miénk. Gyümölcs- és főzelék-konzervgyártásunk, amely a mindennapi fogyasztásra dolgozik, olyan aránytalanul gyöngye, hogy a *Magyarországon elfogyasztott konzerveknek csak 65 %-ka készül itthon*, a többi külföldről, persze túlnyomóan Ausztriából kerül hozzánk. De még ennél is furcsább, hogy ez a csekély konzervgyártásunk is az 1898. évben feldolgozott hüvelyes veteményeknek 34.5 %-át az iparos Ausztriából hozta be a földmivelő Magyarországra. Az meg egyenesen megdöbbentő, hogy hántoló malmaink borsószükségletünknek 98.67 %-át és kölesszükségletünknek 83.15 %-át kénytelenek voltak külföldről beszerezni.

Magyarország lakosságának 78.88 %-ka földmiveléssel foglalkozik, mégis

A „Pécsi Figyelő” tárcája.

Nem nőülök meg soha.

— A „Pécsi Figyelő” eredeti tárcája. —
Írta: Hegyháti.

Rövid hat hetes szabadságomból néhány napot M . . . en, egy volt iskolatársam, Gervai Kázmér járásorvos vendégszerető házában töltöttem.

Egy estén, alig hogy vacsorához ültünk, azzal toppan be a községi bíró, hogy a falu alatti cserjésben, külseje után ítélve egy a műveltebb osztályhoz tartozó ismeretlen egyén öngyilkosságot követett el s amennyiben a rá bukkanó erdőőr állítása szerint a szerencsétlen még életben van, gyors orvosi segélyt tan meg menthetné.

Orvos barátom rendkívül lelkiismeretesen fogta fel orvosi hivatását s dacára valamennyiünk marasztalásának, hogy legalább a vacsoráját költse el, a nélkül, hogy egy falatot is evett volna, az ugyanakkor odaérkező szolgabíró társaságában a tett színhelyére sietett.

Hogy a háziasszonnyal magamra maradtam, csakhamar tervezett nőülésemre terelődött a társalgás.

— A válóper néhány hónap múlva el fog dőlni — szoltam — s aztán már mi sem áll utjában boldogságomnak.

— Megbocsásson, — felelte fejcsóválva a ház urnője — de nem tudok hinni szerel-

mük komolyságában. Fellobbanó szalmatűz, a mely rövid idő múltán elhamvad s keserves csalódásban fogja részesíteni egyiküket.

— És melyikünk volna az az egyik?

— Több mint bizonyos, hogy ön.

— Asszonyom, látnoki tehetsége ez egyszer alighanem cserben hagyja.

— Bár úgy volna.

— Bizonyíthatóan úgy lesz. Jövendőbelimet alig tizenhét éves korában kényszerítette a szülői önkény férjhez és házassága a szó legszorosabb értelmében boldogtalan volt.

— És mi volt ennek a boldogtalan házasságnak indító oka?

— Mi más, mint a szerelem hiánya.

— Igaza lehet, ámbar nem egy asszonyt ismerek, aki ugyancsak szerelem nélkül ment férjhez s ha nem is volt épen boldog, de hűséges hitvese maradt annak, kihez esküje kötötte. A házasság sorsát a nő szíve és lelke irányítja. Annak a boldogtalanságnak száz közül kilencvenkilenc esetben nem a szerelem hiánya, nem az, hogy talán a szülői akarat, anyagi viszonyok, előhaladott kor kényszerítette ahhoz, kit szeretni nem, csak gyűlölni tud, hanem a hűség a szülőanyja.

— És ha a férj üldözi nejét?

— Üldözi?

— Igen, ha féltékenységgel zaklatja folytonosan, ha elhanyagolja, ha . . .

— Az mind nem elég ok arra, hogy a nő megszegje hitvesi esküjét. Önök kacagják azt a férjet, a ki féltékeny nejére? Én számom. Mit félt a férfi? Hitvesének szeretetét, amit sem nagyon, sem hatalom, sem hírnév

nem pótolhat; családi boldogságát, a melyet csak két szív odaadó szerelme s hűsége fakaszthat és ápolhat; nevének szeplőtelen becsületét, a melylyel oly kénye-kedve szerint packáz némely asszony. És talán nincs jogában e hármat féltenie?

— Feltétlenül, — feleltem.

— Nos, a nő, a ki hűségától elvakítva néha szépségének tudatában, de nem ritkán csak üres, léha bókóktól szépnek hazudtolva, azzal tömjénezi önmagának, hogy más férfi bódul utána, hogy más férj ott hagyva hitvesét, gyermekét, udvarához szegődik, hogy udvaroltat magának boldog, boldogtalantól, hogy odadobja testét ma ennek, holnap annak, kinek férjénél mindenki kedvesebb, ám nem-e önmaga ássa meg boldogságának sírját?

— Ez tény. De lehet-e a szívnek parancsolni?

— Igen is, meg nem is. Az élet utjai kifürkészhetlenek s nincs ember, ki jövőjébe láthatna. Az a nő, kit esküje egy férfi oldalához köt s szívében egy talán soha nem érzett édesen fájó zsidongást érez, mi mintegy új légkörbe sodorja, tudja, hogy a mit érez, az már több a rokonszenvnél, az már szerelem, de küzd annak még gondolatával is, ám ápolja azt a tiltott szerelmet, szője a kedves nevet mindennapi imájába, őrizze meg szerelmének titkát lelkének tisztaságával, a mely bevehetlen védbástyája lesz, ha nem is boldogságának, de legalább szíve nyugalmanak. Az önzetlen, romlatlan szívek szerelme nem vétek, nem bűn, az egy felsőbb hatalom, a mely látatlanul jó s a langy szellő mozgásával

csak egy évben 11,194.565 korona értékű mezőgazdasági gépeket hoz be külföldről, míg maga csak 8,346.268 korona értékű ilyen gépet termel. Hisz még kasza vagy sarló sem készül egyetlen egy sem Magyarországon s lópatkót is nagyrészt külföldről hozzuk be. Sonka és egyéb husneműekben 1898-ban 2,801.920 korona értékűt hoztunk be és csak 1,184.650 korona értékűt vittünk ki. Mit szóljunk aztán a fonó és szövőiparról, a melyben egész fogyasztásunk 366,802.886 koronára rugott s ebből mindössze csak 52,704.886 korona értékűt termeltünk magunk, míg 314,098.000 korona értékűt külföldről hoztunk be.

Mi ebből a tanulság? Talán az, hogy fogyasztó közönségünk elhanyagolja szükségletei fedezésénél a hazai iparvállalatokat? Némely iparágban talán igen, de a legtöbbször úgy áll a dolog, hogy szükségleteit nem is lenne képes hazai forrásból beszerezni, mert a hazai ipar alig egy negyedrészt termeli a belföldi fogyasztás szükségleteinek.

Ha aztán tovább kutatunk s azt vizsgáljuk, hogy mért nem vállalkozik iparunk legalább a saját szükségletünket fedező termelésre, rájövünk arra, hogy erre azért nem vállalkozhatik, mert ezen a fogyasztási területen, melyet az osztrák ipar már lefoglalt magának, ujonnan keletkező, tehát a kezdet nehézségeivel küzdő vállalatok nem versenyezhetnek a fejlett, régi osztrák gyárakkal, a melyeknek korlátlanul szabad forgalmát csak úgy szoríthatnák ki, ha jobb és — a mi fő — olcsóbb árukat bocsáthatnának a fogyasztók rendelkezésére.

Hogy pedig ez erőteljes, régi fejlettségű versenytárs korlátlanul szabad forgalma mellett lehetetlen, azt bizonyítja a többi államok példája. Hisz még a par excellence iparos államok is szükségesnek

látják iparukat a külföld korlátlan versenyére ellen vámokkal védeni s legfőlegb olyan államokkal szemben szállítják le ipari vámaikat a minimumra, a melyeknek számbavehető iparuk nincs is, tehát azok ipari versenyétől nincs is mit tartaniok.

Az a mesterséges iparfejlesztés, a melyet a magyar kormány programjába felvett, soha elérni nem fogja azt sem, hogy hazai iparunk képes legyen a saját szükségletünket fedezni. Mert miféle eredményét tapasztaltuk eddig is ennek az iparfejlesztésnek? A kormány által szubvencionált gyárak semmiféle osztrák gyártmányt ki nem szorítottak a belfogyasztásból, Ausztria ipari behozatala minden iparfejlesztési erőlködésünk dacára sem csökken, hanem igenis érezhető egyes gyári vállalatok állami dédélgetésének hatása kisiparunk megnyomorításában, a mely még pár évtized előtt is számottevő faktor volt a nemzet gazdaságában s ma már szemmel láthatólag pusztul, hisz a statisztika is igazolja, hogy az iparos-népeség még a nagyobb városokban is feltűnően csökken.

Az a kuruzslás tehát, a mit kormányunk a hazai iparnak u. n. fejlesztése körül véghezvisz, nemhogy kiszorítaná az idegen ipart és lábra állítaná a mi iparunkat, még a meglévő ipari erőket is lenyűgözi s a külföldi versenytárs mellé még egy kormányilag szabadalmazott új versenytársat is ültet iparosaink nyakára.

Aki ezek baján igazán és alaposan akar segíteni, annak szakítania kell a vámközösség gyarmati politikájával s idegen érdekek nyomásától független, önálló gazdasági politikát kell folytatnia, mert csak ebben állhatnak rendelkezésére azok az eszközök, a melyekkel más államok is védelmezik gazdasági érdekeiket az erősebb versenytársak kizsákmányolása ellen.

szerette, imádta nejét, de az mindinkább elhidegült tőle. Körülvette magát udvarlókkal, kik még jelenlétében is egész fesztelenül mozogtak házában. Mindenki látott, mindenki hallott, míg végre bizonyosságot szerzett neje hűtlenségéről. Nem mert az emberek szemébe nézni, a szégyenpir arcába szökött, félt még önmagától is és idegenbe menekült. Bujdosott, mint egy megsebzett vad, a mely kinjában nyugtot nem talál, megretten, ellenségének csörtetését véli hallani még a pacsirta szárnycsattogásában is. És a midőn így rejtegett a kíváncsi szemek elől, érte a kegyelemdőfés, a mely kezébe adta a gyilkos golyót. Neje válpert indított ellene.

— Szegény — szólt sóhajta Kázmér neje — nevének nem árulta el?

— Körösi Frigyes, adótárnok L . . ről.

— Körösi Frigyes? — kiáltam magamon kívül.

— Talán rokonod? — kérdé Kázmér élénken.

— Nem, nem rokonom, de . . .

Nem voltam képes gondolkodni. Tehát az a nő, kit én istennőm gyanánt imádtam, az . . . az nekem is megadta a kegyelemdőfést. Lehuztam ujjamról a jegygyűrűt s az ablakhoz lépve kihajítottam.

— Mi lelte önt? — kérdé amaiva a ház urnője.

— Nem nőszülök meg soha — felelém — Körösi Frigyes özvegye nem lehet az én nőm!

— Nos — szólt szánó mosolylyal barátom neje — nemde beteljesedett jóslásom,

A miről a pécsi vizek beszélnek.

— Skoff Ferenc tanárnak a főreáliskolai értesítőjében közölt tanulmánya alapján. —

A vizek beszédét legjobban a chemikus érti meg, ki sajátos nyelvén kérdést intézván azokhoz, a kézségesen megadott választ meghallgatja. Beszélnek Ők a higienikusnak és geologusnak is, csak meg kell Őket kérdezni és válaszukat meg kell érteni. Elmondják eredetüket, vándorlásuk történetét és vízontagságait; megnevezik állandó vagy időleges kisérdőiket s így megismerhetjük Őket minden vonatkozásaikban.

Azon alkalomból, hogy Pécs közönsége meglévő modern berendezésű vízműve mellett több évben vízszükségben szenvedett s e baj orvoslása végett minden intézkedést fogantatott: rövid vázlatban jelezni kívánom ez ügy érdekében kifejtett tevékenység lényegesebb pházisait s különösen a vizek minőségének megítélése körül felmerült véleményeket, hogy meghallgatva a vizek beszédét is, a helyes ítékezés érvényre juthasson.

Pécs város közönsége létesítvén vízvezetékét, a Budapestről lekért szakértők nagyon biztató nyilatkozatai után alig gondolhatott arra, hogy rövid pár év alatt a tettei hatalmas forrás időnkint annyira megfogyatkozzék, hogy más vízforrások felkutatásáról és a vezetékhez való csatolásáról kell gondoskodnia. Helybeli megfigyelők ismervén a forrás szeszélyeit, eleve figyelmeztették a hatóságot és közönséget a kétségtelenül bekövetkező vízhiányra; de e figyelmeztetések a vízügyet kezelő műszaki közegek, bizva a szakértők infallibilitásában, csak szánakozó mosolylyal honoráltak. A jóslat beteljesedett; a vízhiány hamar bekövetkezett.

Ily helyzetben a város ismét, nagyhirű és nagy tudományú szakértőkhöz fordult utbagazításért, kérvén, jelöljék meg a város közelében azon helyeket, hol sikerrel lehetne artézi kutat létesíteni. A szakértők megjelölték a város alatt elterülő síkon azon pontokat, hol legnagyobb valószínűséggel, sőt bizonyosan bő- és jóvizű artézi kutat lehet fúrni. A kutatások megkezdődtek, de azokat siker nem koronázta, mert elég víz sehol sem volt nyerhető. A földbe fúrt sok ezer korona tehát víz nélkül uszott el.

Nem sikerülvén ezen közeltekő helyeken a vizszerzés és miután a közeli hegylejtőn fakadó forrásvizek részben pedig könnyen fertőzhetőnek nyilvánítottak: körültekintettek a szakértők a távolabbi vidékeken is. A nyugati tájakot vízben szegénynek találták, tehát a távol eső Dráva folyó partjának kavicsrétegeiben felhalmozódó nagy vízmennyiség felhasználását hozták javaslatba. A kutató furások itt sem hoztak napfényre megfelelő vízmennyiséget.

Időközben a Mecsek északi lejtőjén fakadó orfői forrás bevezetéséről is volt szó. De ez a technikai nehézségek miatt elejtetett.

Ezen aggodalmas állapotban a hatóságnak egyik tagja rámutatott a Péctől délre mintegy 10—12 kilométer távolságban Pogány és Egerág községek határában fakadó bővizű forrásokra. Megszerzésük és bevezetésük nagy költsége azonban megfontolást igényelt.

Az ügy illetén vajudása közben egy nem professionatus, csak dilettans szakértő, jó nevű pécsi ügyvéd figyelmeztette a hatóságot arra, hogy Péctől nyugotra mintegy 8 kilométer távolságban, a szakértők által vízben szegénynek minősített vidéken a Mecsek lejtőjének lábánál, oly forrás csoportot ismer, melynek megfigyelését s esetleges felhasználását ajánlotta.

A megfigyelés és vizsgálat eredménye kedvező volt.

Ismét a fönt érintett szakértőket kérte meg a hatóság, hogy a pogányi vizek és a Törtgyő források megszemlélése után véleményét mondjanak arra nézve, vajjon a két víz közül melyik volna inkább a vízmű kibővítésére

keriti hatalmába a boldogság után sóvárgó lelket.

— Tehát nem bűn.

— Ez nem. De a mikor a nő keresve keresi az alkalmat, hogy szépségét fitogtassa; hogy szó, tekintet, mozdulat s a csábítás kifürkészhetlen ezer nemével magához édesítse azt, kinek szerelme hiúságának tömjénez, hogy aztán áldozatként dobja magát karjaiba, és a mikor betelt az ifju szerelmének forró lehelével, mint a tikkadt természet, újabb s újabb harmat után epekedik, annak esküjében atok, szavában kárhozat, csókjában méreg, ölelésében halál rejlik.

— De asszonyom, kegyed úgy beszél, mintha . . .

— Nem ismerem az ön jövendőbelijét, a nevét sem tudom, de az a nő, ki megszegve az oltárnál tett esküjét, talán csak azért, hogy néhány hónap múlva újra hamisan esküdjék, az . . .

Ezen pillanatban lépett Kázmér a szobába s alig hogy felöltöjt leveté, mindketten fokozódó kíváncsisággal kérdezősködtünk az öngyilkos felől.

— Hiába volt minden — beszélte Kázmér — még egy negyedóraig élt, de aztán beállt a sebláz, a mely megfosztotta eszméletétől s vagy tíz percre karjaim közt mult ki.

— A szerencsétlen — szóltam részvétellel

— ugyan mi vihette e szörnyű elhatározásra?

— Boldogtalan házasság.

— És többet nem tudtál meg? — kérdé neje.

— De igen. Néhány évvel ezelőtt nőszült,

felhasználható. A vizsgálat alapján Böckh J. mint a szemlélt tartó bizottság elsőrendű szakértőjének javaslata szerint a pogányi vizek elég jók lehetnek ugyan, mégis fölületes szivárgó talajvizek lévén s kultivált területen fakadván, immunitásuk sincs biztosítva!

A Törttyogó vize pedig föltételesen megérdemli, hogy a vízmű kibővítésére felhasználassák. A föltétel az, hogy mennyiségre nézve is megfeleljen az igényeknek.

E javaslat köszönettel tudomásul vétetvén, annak végrehajtásával a mérnöki hivatal bizatott meg.

A Törttyogótól nyugotra ugy a próbafúrások, mint a szivattyúzások is mindenütt sok vizet eredményeztek. Feltűnő már most, hogy a Törttyogónak 1100 köbméter természetesen vizsgálóképesége korábban kevésnek mondatott s miután a közeli környezet vízbősége állítólag bebizonyult, mégis egyedül a Törttyogó, most elégségesnek tartatik s egyedül a Törttyogó vízének bevezetése ajánlatik.

Ez a rövid története a pécsi vízmű legközelebb végrehajtandó kibővítésének.

Hogy e történetben a vizek beszédének is jusson egy kis hely, hogy tiltakozhassanak a méltatlan gyanúsítások ellen, hogy maghallgatásuk nélkül ellenük felhozott vádak és jogosulatlan ítéletek ellen védekezhessenek és felel bezhessenek: Skoff tanár 29 forrás s kutvizét elemezte.

Elemzéseinek eredményét tanulságo táblázatban állította össze és érdekes magyarázattal kísérte. A vízmű kibővítésére leginkább ajánlott forrásokról következképen nyilatkozik.

A pogányi vizek ős források, meszes dolomitos közből erednek. Ezen beigazolt ténynyel szemben utalással arra, hogy a völgy partjából helyenkint vasas, bitumenes vizek szivárognak ki, mégis az a vélemény emelkedett érvényre, hogy e vizek tulajdonképpen csak fölületes, kultivált területen beszűrődő, szennyeződésnek kitett talajvizek. Ezen foglalás ellen a vizek protestálnak elemzésök alkalmával, s a zakértőkben, a ki azokat megérti és méltányolni tudja, a helyes véleményt érlelik meg.

A Törttyogó-forrás vize kevesebb meszet hozván magával, eredete inkább kissé dolomitos és egyszersmind kristályos conglomeratban keresendő. A környezet talajvizével csak nagyon kis mértékben érintkezik. Ugy a pogányi, mint a Törttyogó-vizek kifogástalanok és egészségesek.

A Törttyogó vize egészségügyileg még külföldös méltatást is érdemel. A forrásból, mint már mondatott, gázbuborékok törnek fel. E gáz megvizsgálatván, benne 15-32 tér % oxigén és 2-3 tér % széndioxyd vagyis szénsav találtatott. Ebből az következik, hogy a vizet hordó közet repedékeiben levő levegőt a víz — a mesterségesen készült vizlégszivattyúk módjára — magával ragadja s vele nyomás alatt érintkezvén, abból átlag mintegy 3 % tér oxigént old fel. Másrészt a levegővel való érintkezés folytán a bicarbonátok részleges elbomlása révén, szénoioxyd szabadul fel, a mi a vízből a nyomás megszűntével a levegővel együtt elillan.

Mint hogy az oxigéntartalmu víz az emberi szervezetre előnyös, kívánatos, hogy a források a vízmű kibővítésére minél előbb felhasználhassanak.

Az ivóvíz egészséges voltánál a meghatározás ez idő szerint még annyira ingatag alapon áll, hogy arról kételkedés nélkül tiszta meggyőződéssel beszélni alig lehet. Megvannak ugyan adva a feloldott anorganikus és organikus anyagok súlymennyiségének határértékei, melyek a víz egészséges voltának megítéléséről mértékül szolgálhatnak.

Az eddig használatban levő pécsi vizek kisebb-nagyobb, sőt némelyek igen nagy mértékben meghaladják azt. Ebből tehát következik, hogy a pécsi vizek egyáltalán egészségtelenek. Már pedig Pécs lakosai e város létezésére óta ezen vizeket használták s mindig elég egészségesek voltak s ugy életkorra,

mint testi szervezetre nézve normalis viszonyokat tüntettek fel. A vizeknek az eddig szokásos határértékkel való megrendszabályozása tehát nem indokolt, sőt a gyakorlati tapasztalatokkal szemben értéktelen.

A vizek minőségének megítélésénél, a physikai sajátosságoknak, a chemiai alkatrészek minőségének és mennyiségének, illetve a jószág kritériumát képező határértékeknek megállapításánál a gyakorlati élet tapasztalatai is figyelembe veendőek, hygieniai szempontból csak a valószínű és emberi intézkedések által meg nem gátolható fertőzés esethőségének kitett vizek jelzők aggodalmasoknak vagy veszélyeseknek és végül, a mint a chemiai vizsgálat az analysis várható eredményeire nézve figyelembe veszi a geologiai viszonyokat: ugy a geologus is hallgassa meg s vegye figyelembe valamely lényegében még teljesen fel nem tárt információt megbirálásánál a vizek beszédét, hogy összetett bizonyítékok alapján mondhasssa ki végérvényes helyes ítéletét.

A tudós szerző azzal a figyelmeztetéssel zárja be tanulmányát: hogy rövid idő múlva a Törttyogó felhasználása mellett is, időnkint vizszükségben fog a város szenvedni, ha sok költséggel felkutatott ottani többi forrás, illetve artézi kutak bőségebb vizei a Törttyogó vizével egyidejűleg a meglévő vízmű kibővítésére nem fogtak felhasználni.

Hirek.

Sétatéri mozgófényképek.

Pécs, 1901. július 2.

Minden belépő-díj nélkül pompás, kacagató mozgó-fényképekben gyönyörködhetik egész nap, egész éjjel bárki a mi sétatérünkön. Most csak két alakot, azaz típust fogok bemutatni a *mamákból*. Mindegyik azt hiszi, hogy a legjobb mama a világon s nem veszik észre, hogy mindenki gáncsolja őket s hozzá még jó mulatnak rajtuk.

*

Az egyik mama *nagyságos* a szó legszorosabb értelmében. Amint az utolsó falatot lenyelte a vacsorából, karjára ölti bájos leányát s kijön a sétatérre, de nem sétál, hanem kikeres egy sötét padot s várakozási állományba helyezi magát lányával együtt. A mama, no de különösen a bájos kis lány, idegesen tekintenek föl és alá. Kissé későn jön. No de bizonyosan eljön s megvigasztalódnak.

Nem csalódnak.

Kardcsörtetés hallik . . . Itt van a hadnagy ur . . . Egy elfojtott örömsikoly s a lányka sétára készen felugrik.

— Csak menjetek s mulassatok jól — szól a mama s az ifju pár szót fogad.

Időközben a mama mellé odajön egy másik mama s két mama mit is tudna mást csinálni, mint megszapul minden lányt, a ki férfire csak mosolyogni is mer. A nagyságos mama saját lánya természetesen legjobb. Az a hadnagy urtól németül tanul s megspórolják a német nevelőnőre fordítandó költséget, a mimai szűk világban egy jó háziasszonynak csak dicséretére válik.

A másik mama ezalatt egyre keresi a földicsért lánykát a hadnagygyal, de hiába . . .

Persze, hogy hiába. A hadnagy ur fáradt, a lánykának a lába fáj s szemét bántja az Auer-égő erős fénye. Felmennek hát a kioszk háta mögé s ott kúlnak a legsötétebb padra — *németül tanulnak* a legnagyobb csendben.

E tájon a többi padok is tele vannak, de ezek nem tanulnak németül s érthetetlen, hogy miért merészkednek a lányok oda ülni — mama nélkül. Hja, persze nincs finom érzékük, hisz a szegényebb néposztályból való s nem nagyságosok.

Valóban ezek ott mind szeretik egymást — legalább néhány pillanatra s a hadnagy

ur német prelekcióját többé kevésbé hangos cuppanások zavarják. Nem tudja e miatt megérteni magát csak élőszóval mindjárt kísérletezik is és bemutat egyet-mást a valóságban is . . .

S a mama annyira örül, hogy a lánya olyan gyorsan tanul *németül*. Mi azt hisszük, nemzetközi nyelven is megért már sokat . . .

*

A másik mamának csak a cseléd mondja s ismerői csupa udvariasságból, hogy nagyságos. Egyébként tekintetes, de lányának legalább is nagyságos nevelést chajt adni.

A kis baba még alig tizenöt éves. Kurta szoknyában jár s sápadt a szegényke. Ha sétálnak, majd jobb színre kap a kicsike.

Az óra még alig ütötte el reggel a hetet, máris ott sétálnak a sétatér álléiban kart karba öltve s menj a nap bármely szakában a sétatérre, este feltizenkettőig mindig ott találod őket, kivéve az ebéd, uzsonna és vacsora idejét.

Ez a tekintetes mama a barátója a lányának.

Együtt figyelnek meg minden fiatalembert, együtt tárgyalják a jövőt, építik a fellegvárakat. Boldog lány, kinek ilyen jó mamája van!

— Édesem — mondja séta közben a mama — ott köszönt két jogász, mért nem nevensz rájuk? Manapság nem lehet komoly arccal fogni fiatalembert. A férjeddal szemben majdan légy komoly!

S azóta a kis lány minden köszönőnek legbájosabb mosolyát küldi.

— Édes lányom fogd fel jobban a ruhádat, hisz öntöztek!

— De mama, hisz rövid szoknyám van!

— Az mindegy! Hadd lássák alszoknyád csipkeit azok a jogászok. Egy kis pikantéria nem árt sohasem!

S ez egyik nap ugy megy, mint a másik nap.

Otthon a cselédnek segít elvégezni a dolgot az ur! Az segít takarítani s főzni is — ha ugyan egyáltalában takarítanak, vagy esznek.

*

Ime a két mama! Istenem, milyen aranyos mamák!

Napirend 1901. július 3-án.

Naptár: szerda, július 3. — Róm. kath.: Heliodor. — Prot.: Jácint. — Görög-ke.: (jun. 20.) Metod. — Zsidó: Thamasz 16. — Nap két 3 óra 53 perckor; nyugszik 7 óra 43 perckor. — Hold két 8 óra 25 perckor este; nyugszik 5 óra 28 perckor reggel.

Időjelzés. A központi meteorologiai intézet jelzése szerint: meleg idő, helyenkint csapadék és zivatarok várhatók.

Árvaházi igazgató választmány ülése a vármegyeházán d. e. 9 órakor.

Megyei nyugdíjválasztmány ülése d. e. 1/10 órakor.

Megyei állandó választmány ülése d. e. 10 órakor.

Estély a Nemzeti Kaszinóban 9 órakor.

— **(Nagylelkű adomány.)** *Hetyey* Sámuel megyés püspök 400 koronával ajándékozta meg a pécsi jótékony nőegyletet.

— **(Elzárták a vízvezetékét.)**

A mi a tartós szárazság folytán következtethető volt, ma meg is történt. A *vízvezetékét elzárták s közkutakat állítottak fel* a városban, hogy a lakosság vízszükségletét fedezze. Ma a tettei viztartóban 615, az ellentartóban 115 km. víz volt s a hozzááfolyás 24 óra alatt 1370 köbméternek találtatott.

— **(Bucsuünnepély.)** A pécsi *Mi-asszonyunk* nőzárkában végzett tanító-képző intézeti növendékek június 30 án (vasárnap) d. u. 5 órakor tartották bucsuünnepélyüket az intézet dísztermében, melyet a szülők, s érdeklődők zsufolásig megtöltöttek. Ott voltak: *Troll* Ferenc val püspök, *Hanny* Gábor pápai praelatus, *Salamon* József kir. tanfelügyelő,

dr. Simon József törvényszéki bíró, *Döbrössy* Alajos képezési igazgató, *Eibach* Emil takerékpártári igazgató, *Horváth* Antal ügyvéd, *Szekely* Győző főmérnök, *Skoff* Ferenc főreáliskolai és *Szegedy* Fülöp főgimn. tanárok, stb. *A megnyitó beszédet* *Bistos* Olga tartotta, ki megindító szavakkal mondott bucsut a szeretett, önzetlenül fáradozó tanárúrnőjének s kérte társnőit, hogy a szívükbe oltott nemes elvekhez, hitükhöz soha hűtlenség ne legyenek. — *Fáy* Rózsika *Gonud* „*Faust*”-ját játszotta zongorán kiváló praecizitással. *Horváth* Margit *Tompa* „*Isten akarata*” c. költeményét szavalta érzéssel, költői lendülettel. — *Mendelssohn* „*Hochzeit*” marsch-át *Cirer* Marianne zongorán játszotta brillans művészettel, kiváló ügyességgel; a darab sikeréhez méltán járult *Urtika* Elza szép harmoniumkisérete. A bucsuzók közül alakult énekkar a „*Hajnal ébredése*” c. dalt adta elő szép készültséggel. *Győrffy* Laura Ábrányi „*Vándor madár*” c. költeményét szavalta nagy hatással. *Simon* Mari és *Schneider* Ilonka „*Grande Valse brillante*”-t játszották zongorán négykézre ügyes technikával, hatásos összhangban. A bucsu beszédben *Vargha* Etelka mondott örök bucsut a derék zárdanőknek, kik annyi szeretettel, gondnal fáradoztak velük négy hosszú éven át; „*Isten hozzádot*” mondott a szent zárdafalaknak, hol annyi kedves s kellemes órát töltöttek. Végül társnőitől bucsuzott megható szavakkal. Az énekkar által előadott „*Madarak bucsudala*” fejezte be a megindító, s kedves ünnepélyt. Végül *Troll* Ferenc vál. püspök s *Döbrössy* igazgató intéztek biztató s bátorító szavakat a távozókhoz, hogy kilépve az életbe, őrizzék meg a hallott elveket, tartsák szem előtt a tanultakat s akkor kitartással fognak megküzdeni az élet bajaival, csapásaival. 1/4, 7 órakor a szép ünnepély véget ért.

— **(Egy kis cellagászat.)** Julius már a nyár hava s e hónap 23-án veszi kezdetét a *kánikula* s 23-án délután 3 óra 24 perckor lép a Nap az oroszán jegyébe. A Nap hossza e hónapban 54 perccel fog; mert míg elsején a nap 3 óra 52 perckor kelt és 7 óra 43 perckor nyugodott le, tehát a hossza 15 óra 51 perc volt, — addig e hó 31-én a nap 4 óra 21 perckor kelt és 7 óra 18 perckor nyugszik le, tehát a hossza 14 óra 57 perc lesz. — Holdtölte ma, éjfélután 18 perckor volt; utolsó negyed 9-én reggel 4 óra 20 perckor lesz; újhold 14-én este 11 óra 11 perckor; első negyed 23-án délután 2 óra 58 perckor és holdtölte 31-én délelőtt 11 óra 34 perckor lesz. — A hold a földközélpén 12-én éjfélután 8 perckor, a földtávolban 24-én reggel 4 óra 3 perckor lesz.

— **(Pályázatok a postánál.)** A m. kir. posta-távirda- és távbeszélőnél betöltendő 135 gyakornok jelölti állásra pályázatot nyitnak. Ez állásokra az 1883. évi I-ső t. c. 14-ik §-a alapján mindazok pályázhatnak, a kik középiskolát, vagy ezzel egyenrangú más tanintézetet, érettségi vizsgával sikeresen elvégeztek, 18-ik életévüket betöltötték és magyar állampolgárok. A pályázat alá bocsátott állásokat a kerületi posta- és távirdaigazgatóságok fogják betölteni, számszerint minden igazgatóság — tehát a pécsi is — tizenötöt. A felfogadott posta- és távirdagyakornokjelöltek eskü helyett ezt pótló fogadalmat tesznek és két kor. napidijban részesülnek. A kik gyakorlati alkalmaztatásuk alatt teljesen bevélnak, a posta- és távirdatisztképző tanfolyam szabályszerű elvégzése s a posta- és távirda tisztii alapvizsga sikeres letétele után posta- és távirda gyakornokká neveztetnek ki, az 1893. évi IV-ik törvénycikk 11-ik §-ában

megállapított, nevezetesen: ha felsőbb tanintézetet végeztek, évi 1000 korona, különben évi 800 korona segélydijjal; a posta- és távirdatisztképző tanfolyam szabályzata által előírt szakvizsga sikeres letételével pedig igényt szereznek a X-ik fizetési osztályba sorozott s az 1893. évi IV-ik törvénycikkben meghatározott illetményekkel járó posta- és távirda tisztii állásokra. — A pályázati kérvények f. évi július 31-ig nyújtandók be annál a posta- és távirdaigazgatóságnál, a hol a pályázók alkalmaztatást óhajtanak nyerni.

— **(Eljegyzések.)** *Gergely* Izsó paksi gépkereskedő eljegyezte *Fischer* Mór kajdáci kereskedő leányát, *Fridát*. — *Goldschmied* Arnold Dombóváról, eljegyezte *Hirschler* Jolánt, özv. *Hirschler* Henrikné leányát Budapestről. — *Porges* Béla, a Baranyamegyei Hitelszövetkezet titkára vasárnap tartotta eljegyzését *Palicson* *Kunetz* Ilonával, *Kunetz* Mór szabadkai bankár leányával.

— **(Államsegély.)** A vallás- és közoktatásügyi miniszter az évi államköltségvetésben a gör. kel. egyházi célokra megszavazott javadalomból *Andrics* Dusan maissi, *Gruics* Dömötör borjádi, *Milics* B. János somberek, *Plesztics* Sándor dunaszekcsői, *Radics* Teofilán mohácsi és *Tamics* Lőrinc ráctóti gör. kel. szerb lelkésznek egyenkint 120 K, továbbá *Andrejevics* Bogolyubné maissi és *Kosztovics* Pálné borjádi gör. kel. szerb lelkészözvegyek részére egyenkint 60 K államsegélyt engedélyezett.

— **(Állami tisztviselők mozgalmá.)** A szegvárdi állami tisztviselők *Schmidt* Imre törvényszéki bíró elnöklete alatt látogatott gyűlést tartottak és kimondták, hogy ők is csatlakoznak a tordai tisztviselők mozgalmához. Állandó bizottságot is választottak az ügyek további vezetésére. Az állami tisztviselők Pakson június 30-án értekezletet tartottak, melyen elhatározták, hogy a tordaiak és szegediek mozgalmához csatlakoznak és a szegediek javaslatát elfogadják. A kongresszus megtartására, figyelemmel a közlekedési viszonyokra, nem Szegedet, hanem Budapestet jelölik. Egyben intéző bizottságot alakítottak, a melyet a megtartandó kongresszusra is kiküldenek. Elnökül *Szentpéteri* József kir. járásbíró, alelnökül *Poppovics* József postafőnököt, intéző igazgató és jegy őül *Vajda* Péter kir. telekkönyvvezetőt választották meg. — Itt említjük meg, hogy a pécsi állami tisztviselők mozgalmának választmánya holnapután (csütörtökön) este tartja ülését, melyen a memorandumot fogják tárgyalni.

— **(Névmagyarosítás.)** *Kiskoru* *Bacskó* Imre, heszthelyi illetőségű, csáktornyai lakos vezetéknevének „*Baltavári*”-ra kért átváltoztatása, belügyminiszteri rendelettel megengedett.

— **(Lelkészi értekezés.)** A szigetvárvidéki lelkeszi kör a napokban Somogy-Hatvanban értekezletet tartott. Ezen az értekezleten *Peti* Lőrinc elnök jelentésében reá mutatott a ref. egyház bajainak főokaira. És ezeket részint a hivek közönyösségében, részint a lelkészekben, különösen pedig az egyház világi vezérférfiaiban véli feltalálni. Ezután az elnök bemutatja a Pozsonyban 1900. szept. 19-én tartott belmissziói értekezlet jegyzőkönyvét s a magyar evangéliumi belmisszió-

egylet szabályait. — Az értekezlet helyeslőleg veszi tudomásul mindazon magasztos törekvéseket, szándékokat, a melyek a belmisszióegylet ügyében fáradozó egyéneket áthatják és sajátos viszonyainak megfelelőleg igyekezni is fog, hogy az eszme valósulást nyerjen. A címet illetőleg *Nagy* Lajos esperes indítványára ajánlja az értekezlet, hogy a „Magyar evangéliumi belmisszióegylet” elnevezés helyett „Magyar belmisszióegylet” használtassék. A legközelebb tartandó zsinat tárgyainak előkészítési munkálatára az értekezlet *Begedy* István, *Jávory* Nándor és *Seregély* Dezső értekezleti tagokból álló bizottságot nevezett ki. Végül *Körmendi* Sándor tartotta meg felolvasását, melyben az egyházpolitikai eseményekkel foglalkozik.

— **(Figyelmeztetés a vámot fizetőknek.)** A városi fogyasztási adóhivatal vezető tanácsnok ma a következő figyelmeztetést adta ki: „A vámmellenőröktől beérkezett jelentések szerint a vámonokon keresztül közlekedő egyes fogat-tulajdonosok, illetve azok alkalmazottjai a vámonnál nyert és a vámdíjak lefizetését igazoló bárcákat meg nem őrzik, hanem azokat vagy át sem veszik a vámfőstől, vagy pedig átvevén eldobják. Figyelmeztetem fentnevezetteket, hogy a vámdíjak lefizetését igazoló bárcákat őrizsék meg, mert a mennyiben az ellenőrök által igazolásra hivatván fel, a bárcát felmutatni képesek nem lesznek, kénytelen leszek ellenük az 1890. évi I. t. c.-be ütköző kihágás miatt az eljárást folyamathatba tenni. Végül értesitem a közönséget, mely szerint az eddig gyakorolt eljárást, jelesen a vámjegyeknek a kocsihoz való ragasztását f. é. július elsejével beszünttettem. Pécs, 1901. július 1-én. *Reeh* György, Pécs szab. k. város tanácsnoka.”

— **(Razzia.)** Rendőrségünk az éjjel razziaát tartott, melynek — dacára a nyári munka beálltának — elég jó eredménye volt, mert nyolc hely és munkanélküli csavargót fogdostak össze különböző helyekről. Az elfogott csavargókat egyelőre a torony alatt tartják s illetőségi helyük kipuhatolása után haza fogják őket toloncolni.

— **(Az Éva-képnél.)** Tegnap este 7 órakor azt az értesülést kapta a rendőrség, hogy a mohácsi országoton levő Éva-képnél az árokban két jól öltözött férfi mozdulatlan testére akadtak *Nosza*, kocsin siettek ki rögtön a rendőrségről, mert azt hitték, hogy az Éva-kép árnyékában valami véres dráma történt. Azonban ez a hiedelem nem bizonyult valósnak, mert a két ember se meghalva, se megsebesülve nem volt, hanem — részegek voltak s a sok ital ereje verte le őket az árokba. Mindkettő péksegéd s úgy látszik, a kettős ünnepet még a hétfővel is megtoldván, a három görbe napot az Éva-kép melletti árokban fejezték be. — Egyelőre bevitték őket a kórházba.

— **(Leesett a háztetőről.)** Mindenfélé tatarozzák a házakat, csinosítják. Új mezbe öltöztetik. Mászárnak a cserepezek a háztetőn s kijavítják, hogy az eső be ne férközzék a tetőn. Néha azonban megtörténik, hogy a cserepez legény, vagy inas véletlenül félrelép és kess a baj. Tegnap hasonló eset történt *Lóvrics* *Mátyás* cserepezinással a Felső ház-utcában. Vakolatot vitt föl a tetőre, de a lajtorja egyik foka eltörtött, ő meg a sajtárral együtt leesett. Karját eltörte és fején, arcán súlyosabb sérüléseket szenvedett. Ápolás végett beszállították a kórházba.

— **(Önértetes pincér.)** Nem azért adtuk alábbi apróságunknak ezt a címet,

mintha minden pincér nem lenne önérvényes, hanem azért, mert a jelen esetben az önérvényes furcsa módon, szinte kacagtatólag ágaskodott az egyik pincérben, a ki máskülönben a legderekabb fiú lehet a világon. A dombóvári állomáson történt. Két pécsi utas kiszállt az étterembe siet, a hol nem tudnak pincért fogni. Nagyon szomjasak voltak s ha aranyat ígértek volna egy pohár sörért, tán az is hiába lett volna. Boszantotta utasainkat a pincérek mostoha bánásmódja s az egyik egyszerre csak utána kiált az előtte futó pincérnek:

— Hé Móric! Hozzon egy pohár sört!

A pincér rögtön megfordul s argus szemekkel méregeti végig a megszólítottját s a legnagyobb felháborodás hangján eképen szól:

— Hallja az ur! kikérem magamnak az ilyen megjegyzéseket!

S ezzel sarkon fordult s odább állott. Utasaink meg nem tudták, hogy tovább boszankodjanak-e, vagy nevéssenek a pincér tápázkodó önérvényes felett.

— **(Aratók tüshalála.)** Madocsa község határában a Simonyi pusztán Tolnamegyében nagy szerencsétlenség történt az aratók közt, a kik az aratás megkezdése előtt nagy áldomást csaptak s jól elázva lefeküdtek az ökör istállóba. Az egyik berugott férfi lefekvés közben valószínűleg pipára gyújtott és eközben elhajtotta az égő gyufát a szalma közé, amely mindjárt lángra kapott úgy, hogy pár pillanat alatt az egész istálló lángban állt. Egy öreg asszony vette észre a veszedelmet és élesztgette a szesztől elbódult embereket, akiknek legnagyobb része akkor ébredt föl, a mikor már az alatta lévő szalma, vagy a ruhája égett. A fölriadt munkások legtöbbje égő ruhával menekült ki a szabadba, *de hatan már nem bírtak kimenni és ezek bennétek.* A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenséget a munkások vigyázatlansága okozta.

— **(Ellopott órák.)** Enald József, b. kassai lakos panaszt emelt a rendőrségnél, hogy ma reggel úgy öt óra tájban, míg ő a felsőszótér egyik padján szundikált, valaki ezüst zsebóráját ellopta. A másik óralopás káros *Fuchs* Zsigmond pécsi lakos, kinek a fürdő kabinjában volt ruhájából egy acél órát a rajta lévő százhusz korona értékű aranylánccal együtt elloptak. A tetteseket nyomozzák.

— **(A késelő legény.)** Amrein Jócó régi haragosa volt egyik falubeli legénynek és e miatt, a hol csak lehetett, uton-utfélen boszantották egymást. Sőt többször dulakodásra is került a dolog, de ideje korán a többi legény megakadályozta a verekedést s nagyobb baj nem történt. A napokban azonban többre vitték. Bucsut tartottak Péter és Pál napján a sokac legények és összejöttek a falu nagyvendéglőjében. Táncoltak javában, a mikor a két haragos legény egyszerre a tánc közben egymás mellé került és *Vucsics* Spászo a másikat véletlenül meglökte. Ez feldühödve rávetette magát, de a többi legény ismét megakadályozta. Azonban este hazamenet Amrein Vucsicsot megleste a falu mentén húzó árónál és késével súlyos sebet ejtett rajta. A csendőrség elfogta a vérengző legényt és ellene megindították az eljárást.

— **(Este a sétatéren.)** Több panasz merült már fel, hogy esténként a sétatéren a sétáló közönséget sok kellemetlen dolog zavarja a sétálásban. A padokon egész csapat fiatalember foglal helyet, részint már maturráltak, részint még diákmunkások, a kik ott ülnek egész este és a közönség másik része meg nem kap helyet, a hol egy kissé pihenhetne. Aztán éktelen fityárlásba fognak, csak úgy harag, a mikor egy egész csapat rákérdez valamely nótára. Ugy látszik, sétatéren az ar-

nak szolgálatni a sétáló közönségnek. Pedig azok nem nagyon örülnek neki. Közben-közben egy-egy megjegyzést eresztenek neki. Persze nem a legépületesebbek. Aztán még sok dolgot mivelnek, a mi épen nem a sétatéren való. Mindezt csak azért mondjuk el, mert már több panasz érkezett hozzánk a szülők részéről. Talán a rendőrség valamit tehetne, hogy ezek az állapotok megszűnjenek, mert míg ezek tartanak, a sétáló közönség mindjobban megfogyatkozik.

— **(A szerelmes borbélylegény.)** Halvány fényével ott bujkált az égbolton a hold, egyik felhőből a másik alá. Bujósdit játszott sok szerelmesnek gyönyörére. Mert az tudvalevő dolog, hogy így holdvilágos este sok szerelmes turbékol a bokrok alján, a fák alatt, a kerítések mellett, a sétatereken. Tegnap is bizony sokan szerelmeskedtek a hold fénye mellett. Arra rábizzák a szerelmüket, nem félnek, hogy világgá kürtöli. A sétatéren történt, már úgy tizenegy óra tájban, a mikor alig volt még valaki ott. Halk suttogás hallatszott először, majd erősebb lett s valóságos zaj lett belőle. Egyszerre csak hangzik:

— Borbélyi hitemre mondom, megöllek téged is, engem is, ha megcsaltál. Itt a borotvám!

Csendesség lőn erre az esküvésre. Egy kis cuppanás hallatszott és aztán még halkabb beszélgetés, mint előbb.

— **(Veszedelmes koldus asszony.)** Jauch Mari nem hiába öregedett meg, mert bizony Mária-Nosztrán is volt már s többet ült a börtönben, mint járt szabadon. Most koldulásból él; de a hol csak szerét teheti, lop is. Tegnap estefelé is bement egy uriházba, a hol az urnő a folyosó asztalán felejtette — éppen akkor teljesített fizetések után — a pénztárcáját, melyben még négy ezüst forint volt. Jauch Mari ezt elemelte s nyomban a korcsmába ment vele. Mire elfogták, csak 2 frt 53 krajcár volt már nála a lopott pénzből. A tolvaj vénasszonyt elcsukták.

— **(Álmában verték meg.)** Tankovics József, csonkamindszenti lakos még az igazak álmát aludta a minap egyik reggel, mikor egyszerre súlyos botütések zuhantak rá. Ijedten s a fájdalomtól sajgó tagokkal ugrott fel ágyából s akkor látta, hogy a vele egy házban lakó *Ginder* János ütlegeli, a ki kitöltvén rajta haragját, otthagya jól elverve a lakásban. Tankovics feljelentette az esetet a hatóságnál s ott megindították az eljárást *Ginder* ellen, a ki azt állítja, hogy azért verte meg álmában Tankovicsot, mert az őt szidalmazta.

— **(Nyul helyett embert lőtt.)** Angyal János, helyesfai mezőőr, a minap a mezőn járva, egy bokor alá dült le hűsölni. Onnan figyelte a tájat, mikor egyszerre lövés dördült el, mely Angyalt a bal combján és a lábszárán sebesítette meg. A lövés vadászfegyverből jött s a fegyvert *Tamás* János, cserdii lakos sütötte rá a mezőre, illetve a bokorra, a mely alatt nyulat sejtett mozogni. Legalább így vallja ezt *Tamás* János, a ki ellen most folyik a vizsgálat emberölési kísérlet miatt.

— **(Lökötök munkája.)** Geresden a minap a mezőről elhajtották *Buchhammer* Ádám, ottani lakosnak egy pej lovát. Ugyanekkor *Eilinsfeld* József, szintén geresdi lakos istállójából egy fakó lovat kötöttek el s elvittek két lóra való lószerszámot is. Már ebből az utóbbi lopásból is kitűnik, hogy mindkét lovat ugyanazon tettesek hajtották el, a kiket most mindenfelé nyomoznak.

— **(Lopás az utszélén.)** Illés József drávaszaki lakos, mikor a lakócsai utvonalon

dolgozott, kabátját letette az utszélére. A kabátból azután valami enyveskező tolvaj kilopta az ezüst zsebóráját lánccal együtt. Az utszéli tolvajt azonban elfogták *Vilivác* Gergely szentlőrinci lakos személyében, ki a lopott órát javításba adta már akkorra. Most folyik ellene a nyomozás.

— **(Állatias apa.)** Gardinovec községben *Kamarov* Ferenc vadállatias kegyetlenséggel megfojtotta saját egyéves kis fiát és holttestét a kutba dobta. A gyilkos a falubeliek dühe és a csendőrség elől állítólag Szerbiába menekült. Feleségét, ki valószínűleg segédkezett a gyilkosságban, letartóztatták.

— **(Csőd.)** Az Amerikába ment Engel Zsigmond szentlőrinci takereskedő ellen a hitelvezők kérelmére ma kimondotta a helybeli törvényszék a csődöt. Tömeggondnokká *Bánkó* Gyula, szentlőrinci ügyvéd neveztetett ki.

— **(Kézimunka-kiállítás.)** József-utca 2. sz. alatt *Danits* Juliska urhölgy igen sikerült kézimunkakiállítást rendezett, mely ma estig lesz nyitva. A szép s izlésesen elkészített munkák, valamint az ügyes elrendezés megérdemli a figyelmet.

— **(A kinek nincs ruhája.)** Ilyen földhözragadt szegénynek állítja magát *Horváth* Ferenc, szabolcsi lakos, a ki Szabolcson *Györkö* Józseftől egész csomó ruhaneműt lopott el s azzal megszökött. Azonban Vasason elfogták s bár azzal védekezett, hogy nincs ruhája s azért lopott, mégis bekísérték a pécsi kir. ügyészséghez, hol most folyik ellene a vizsgálat.

— **(Tolvajok a pincében.)** *Föglein* János szegszárd-ujvárosi lakosnak, Szegszárd egykori birájának a gőzfürdőn felül van a pincéje. A diákok jól ismerik a jó öreget; néhanapján be is szokta őket hívni, mikor ott labdázgattak. A fiuk, midőn látták, hogy a János bácsi künn van, bementek. A pincéből zörgést és ismeretlen hangokat hallottak, Nem mertek bemenni, hanem egyikük elszaladt *Föglein*hez. Mire a gazda odaért, a tolvajok elillantak. Mint a fiuk előadták, kocsin ültek és elhajtattak. Állítólag szerbül beszéltek. A pincében nagy tócsa volt, az egyik 4 és fél hektoliteres hordóból kieresztették a bort. Valószínűleg a gyermeki hangok zavarták meg tolvajlasi szándékukban. El nem vihették, hát kieresztették.

— **(Vesztett macskaharapás.)** *Kernert* Mátyás szajki lakost egy macska megharapta. A macska veszett állapota állatorvosilag megállapítván, a megmart egyén beoltás végett fölutazott a budapesti Pasteur-institutba.

— **(Hajóösszeütközés.)** Mohácson az E. D. G. T. tulajdonát képező csavargőzös fölfelé körben megfordulván, a szigeti parton horgonyozó s ugyan azon társaság tulajdonát képező 65208. számú, szénnel terhelt uszálynak nekiment s azt behorpasztotta. Az uszály személyzete aludt; de az összeütközés folytán keletkezett lökésre fölébredt a nélkül, hogy emberben valamelyes kár esett volna. A behorpadt uszályrészen viz hatolt be, mely 2¹/₂ méter magasságra emelkedett. Az esetről jegyzőkönyvet vettek föl.

— **(Óratolvaj.)** *Korom* Máté udvardi lakos Nagy-Nyáradon keresztülmenve — előadása szerint — bement egy házba keayeret kérni, mert állítólag nagyon éhes volt. A nyi-

tott lakásban senkit sem találván, zsebre vágta a falon függő két ezüst órát láncostól és eltávozott. Már a község belterületét elhagyta, midőn Pál Péter — a tolvaj által meglátogatott ház gazdája — öt lóháton utolérte, elfogta és előbb visszavitte a községházába, innen pedig Mohácsra vitte a csendőrséghez. A nagynyárádi mezőn később azon a helyen, hol Korom Mátét Pál Péter elfogta, még egy harmadik órát is talált, de ezt a tolvaj a sajátjának mondja, mert azt — ugymond — szökése közben vesztette el. Az óratolvajt bekísérték Pécsre a kir. ügyészséghez.

— (Gyűlés a vármegyén.) Baranyavármegye állandó választmánya holnap (szerdán) délelőtt 10 órakor a július hó 8-án tartandó törvényhatósági bizottsági közgyűlés tárgyainak előkészítése céljából ülést tart.

— (Valódi ezüstartágyak) tömör nehéz kivitelben, nevezetesen teljes evőkészletek pompásan összeállítva, szép ezüst asztali állványok, sütemény és névjegy kosarak, csinos felszolgáló tálcák, pazar, szép kivitelű thea, kávé, cognac, fagyalt és punsch szervizek igen gazdag választékban, megtekinthetők Schönwald Imrénél.

Tőzeg- árnyékszék

Tekintetes

**Kraus István urnak
Pécsett.**

Ezennel szívesen adom b. tudomására, hogy a nekem szállított *tőzegszóró klozetekkel teljesen meg vagyok elégedve.* A klozetek kifogástalanul működnek és *teljesen szagtalanok.*

Tisztelettel

Dr. Mende Lajos.

Művészet, irodalom.

⊙ A pécsi színház új tagjai. Nádasy József színházunk művezetője szerződtette *Acél* Szidikét a sziniképezde jelesen végzett növendékét és *Kardos* Andort, a magyar színház kedvelt tagját. — E két legutóbb szerződött taggal most már teljesen szervezve van a pécsi színház, melynek névsorából az tűnik ki, hogy egyike a vidék legjobb társulatának. A művezető eddig a következő újdonságokat szerezte meg előadásra: A „*Bolond*“ az „*Ikrek*“ s a „*Napfogyatkozás*“ nagy operettek, — A „*Bor*“ Gárdonyi kitűnő falusi története, — „*Csak párosan*“ és a „*Titkos rendőr*“ bohózatok, a „*Bölcső*“ a Nemzeti színház ez évben legnagyobb sikert aratott drámája és Sztojanovics remek zenéjű operája a „*Ninon*“, melynek főszerepét *Markuss* Aranka fogja énekelni és a melynek bemutató előadását maga a szerző fogja dirigálni. — Ezekon kívül több új darab előadási jogának átengedéseért most folynak a tárgyalások. A társulat augusztus 10-én kezdi meg újra működését Egerben és szeptember 24-én fejezi be. Egerből egyenesen haza Pécsre jönnek színészeink,

a hol szeptember 28-án nyitják meg a színház kapuit. Az első előadás premier lesz és pedig *Gárdonyi* nagyhitű darabja a „*Bor*“ kerül színre nagyrészt az új tagokkal. *Nádasy* művezető már szeptember 12-én Pécsre érkezik és megkezdji a bérletgyűjtést.

⊙ **Eredeti magyar férfikarok.** Az „*Apollo*“ c. kar gyűjtemény 60. száma a következő eredeti magy. férfikarokat tartalmazza vezérkönyvében és négy szólamban: 298. kar: Esti csillag, dr. *Horváth* Ákostól; 299. kar: Egy szó. (Petőfi S. költeményére) *Vácseföldi* Elektől; 300. kar: Gyászdal (a 48-as vértanuk emlékére) *Erdélyi* Sándortól; 301. kar: Édes hazám! *Thern* Károlytól. Az *Apollo* egész évi előfizetési díja egy vezérkönyv és négy szólamért öt K. Minden további négy szólamért négy kor. Minden ü. küldemény az *Apollo* kiadóhivatalának, Budapest VI. ker. Lázár-utca 18. sz. a. címzendő.

Pécs szab. kir. város

meteorológiai állomása jegyzetei

1901. július 2. délután 2 órakor

Barometer (redukált) = 756.1 mm. (súlyedő.)

Hőmérsék = 23.6 °C.

> maximuma: 30.3 °C. } tegnap.

> minimuma: 16.9 °C. }

Párhajlás: 11.6 mm.

Relatív nedvesség: 54. %

Felhőzet: 7°. Cum. W.

Szélirány s erő: W. 3. —

Csapadék 24 órai: 0. Harmatp. 6.0 °C.

Vált. felhőzet, élénk szél. — rövid csapadéokra hajlam.

Dr. *Czirer*.

Törvénykezés.

§ **Megrögzött tolvaj.** *Kelemen* István, megrögzött tolvaj az utolsó 10 év alatt csak háromszor volt büntetve lopásért. A múlt év november 28-án ismét lopott, aztán ismét rajtavesztett. Bemászott ugyanis *Kati* György kamarájába s onnan elvitt egy kocsiláncot, egy fejszét s egy baltát. Kitudódott s tegnap tárgyalta az esetet a kir. törvényszék, mely lopás büntetvéért hét havi börtönre ítélte.

§ **Hütlén tehenes.** *Dömötrovits* Krisztián Bano Bálintnak volt a tehenese. Tizenhét tehen volt a gondjaira bízva s ezek közül egyet eladott *Horváth* Simonnak 112 koronáért, aztán megszökött. Magával vitte gazdája 40 koronát érő subáját is s az egész összeget elköltötte. Azt a hibát is elkövette, hogy idegen cseléd könyvet is használt. A kir. törvényszék két rendbeli sikkasztásért s egy rendbeli közrend elleni kibágásért hét havi fogházra ítélte.

§ **Enyves kezű cseléd.** *Amrein* Mária fiatal s szép lány, egy szépség hiánya azonban van: piszkos a keze, hosszúak az ujjai, a hol ér valamit, azt ellopja. Többször volt már lopásért büntetve. Ezt a pécsi cseléd leányt aztán a királyi törvényszék *Kreuzer* Mórné, *Grunda* Katalin, *Fischer* Ferencné, *Mack* Anna, *Bresig* Róza s *Ódor* Gyuláné kárára elkövetett lopásokért — mindentinnen ruhaneműeket vitt el — tegnap két évi legyázra ítélte.

Tanügy.

Iskolai Értesítők.

— A pécsi áll. főreáliskola értesítője az 1900—1901. tanévről. —

Pécs, 1901. július 2.

A helybeli áll. főreáliskola értesítője, melyet *Dischka* Győző igazgató rendkívüli gondnal és finom izléssel szerkeszt, az idén még a szokottnál is érdekesebb tartalommal jelent meg. Az értesítőt megnyitja *Skoff* Ferencnek a főreáliskola tudós vegyészének tanulmánya, a legaktuálisabb helyi kérdésről: a pécsi vizekről. Minthogy ez a tanulmány oly természetű, hogy általános érdeklődésre tarthat igényt, közöljük azt bő kivonathban mai számunkban és kívánjuk, hogy a szerző zárószava, melylyel cikkét befejezi, ne legyen üresen elhangzó szó a pusztában.

Ezután következik dr. *Szegedy* Rezső tanárnak mély paedagogiai belátásra valló értekezése az irodalomtörténeti tanítás módszereiről. A középiskola feladata a modern paedagogia tanítása szerint a szív és az ész képzése. A memorizálás, mely annyira uralkodott a régi iskolában, ha tulteng, az ész fejlődésének útját állja. A középiskolai tantárgyak közt kevés van, mely annyira csábítana a memorizálásra, mint épen az irodalomtörténet, melyet sokan nem tekintenek egyébnek, mint név, dátum, könyvcimek halmazának. — A bajt csak fokozza az, ki az adatokat még kész esztétikai itéletek bemagoltatásával tetézi. *Szegedy* tanár értekezése felvilágosít arról, hogy az irodalom történet nem ilyen természetűnek tekintendő, hogy az irodalomtörténet, mint a nyelvoktatás egyéb ágai, az itt egyedül helyes módszer szerint: inductive tanítandó. — A szülők hálája megilleti *Szegedy* tanárt azért, hogy nyíltan fellép azok ellen, kik az irodalomtörténetet olyan disciplinának veszik, melyet a tanulókkal egyszerűen be kell tanultatni és a paedagogusok elismerését vivja ki magának azzal, hogy oly szakavatottan ki is jelöli a módszert, melylyel ezen tantárgy kezeléséről a szellemelő magolás elkerülhető.

A »visszapillantás a lefolyt tanévre« c. rovatból megtudjuk, hogy a lefolyt tanévben összesen 467 tanuló, vagyis 18-al több iratkozott a főreáliskolába, mint a megelőző tanévben s így a pécsi főreáliskola az idén is ebben a tekintetben is megtartotta rangját a vidéki reáliskolák sorában. — A tanév végén megmaradt tanulók közt, — mert csak ezekről van részletes statisztikai kimutatás — volt 217 helybeli és 86 baranyamegyei. E nagy szám mutatja, hogy mennyire kedveli a pécsi és megyebeli iskolázató közönség a főreáliskolát; nemkülönben mutatja ugyanezt az, hogy járt a főreáliskolába 91 tanuló, kiknek szülei más megyében laktak; ezeken kívül volt még 21 tanuló, kik Horvátországból, 1, ki Fiuméből és 4, ki külföldről jött ide, kiket mind az intézetnek még messze földön is ismert kitűnő vezetése vonzott ide.

A törvény-előírta rendes tantárgyakon kívül tanították még a *latin nyelvet, egészség-tant. gyorsírást, világi és egyházi éneket s a gyakorlati vegytant*, mint rendkívüli tantárgyakat.

A tanév két utolsó hónapjában még egy új tantárgy sorakozott az intézet munka programjába, a mennyiben t. i. a tankerületi főigazgató előterjesztésére a közoktatásügyi miniszterium a székesfehérvári tankerületben a pécsi főreáliskolát szemelte ki, mint olyant, melyben a művészettörténeti előadások rendeztessenek. Ezen előadások tartásával *Arnhold* Nándor tanár bizatott meg, ki feladatát az értesítőben olvasható jelentése után ítélve jelesen oldotta meg.

Kiváló siker koronázta a főreáliskola által az elmúlt tanév folyamán rendezett iskolai ünnepélyeket, rajzkiállítását és kirándulásait, mely utóbbiak közül kimagalylik az or-

szákos ifj. tornaverseny alkalmával Budapestre történt felrándulás, mely az intézet igazgatójának szavaival élve, »Gallowich János páratlan gondos előkészítése és kitűnő vezetése alatt oly kiváló sikerrel folyt le.«

A tanári testület néhány egyéb tagja viszont az irodalom és köznevelődés terén fejtett ki tevékenységet. Ezek közül a legnagyobb sikert aratta *Kosztka György* tanár, *Vörösmarty Zalán* futása-nak német fordításával, a mennyiben a többi közt *Wlassics közoktatásügyi miniszter* is a fordítóhoz intézett sajátkezű levélben fejezte ki elismerését.

Élénk munkásságot fejtett ki az ifjusági »Eötvös önképző kör«, melynek az ifjusági gondolatkörének gazdagítása, a nemzeti érzület erősítése, a szabad előadásokban való gyakorlás, a tanultaknak szellemi általánosítása és feldolgozása képezte munkakörét.

Áldásosan működött a »Segítő Egyesület is, mely 130 tanulót tankönyvvvel s 11 tanulót készpénzzel, összesen 2082 koronával támogatott. A szegény, vagy kiválóan szorgalmas tanulók számára szolgáló ösztöndíjak és jutalmak a tanulók nagy számát és a tanulási előmenetelben való kiválóságát tekintve, kielégítőnek nem mondhatók és kívánatos volna, hogy jobbmódu szülők úgy rónák le hálájukat azon iskola iránt, melyben gyermekeik kiképzetésüket nyerték, hogy tanulók jutalmazására szolgáló díjakat tűznék ki s alapítványokat létesítenének.

A kiosztott jutalmak közül különösen megemlítendőnek tartjuk azt a 2 drb. cz. és kir. aranyat, melyet *Perls Ármán dr.* pécsi főrabbi oly célból bocsátott a főreáliskola tanártestületének rendelkezésére, hogy azokat a vallásban legjobb előmenetelt tanúsított 2 tanuló jutalmazására fordítsa s a tanártestület az adakozó nemes intenciójának megfelelően az egyik aranyat *Glass Mór VIII. o. izraelita* tanulónak, a másikat *Német András III. B.) o. róm. kath.* tanulónak adományozta.

Végül ideiglatjuk a legjobb tanulók névsorát: I. A.) osztály: *Elek Károly, Endrődy József, jánosi Engel Aurél, Fürst Lipót, Haffner Aladár, Paunz Rezső, Preusz Jenő, Teleki Sándor.* I. B.) o.: *Neumann Lipót.* II. A.) o.: *Dischka Győző, Hoffmann András, Lumitzer Béla, Szántó László, Székler Mór.* II. B.) o.: *Engel Lajos.* III. A.) o.: *Breuer Pál, Gianone Ottó, Reberics László, Steidl Károly.* III. B.) o.: *Grün Ede, Németh András.* IV. o.: *Paunz Arthur, Pilgermayer György, Rosenthal Miksa, Weisz Ódon, Weisz Sándor.* V. o.: *Kis Jenő, Leichter Dávid, Tolnay Jenő.* VI. o.: *Hirschfeld Gyula, Kertész Gusztáv, Lamparter József, Silberstein Sándor, Stern Mór, Wurm Géza.* VII. o.: *Fleischer Ferenc, Kornis Ferenc, Stern Dávid.* VIII. o.: *jánosi Egel Róbert, Glass Mór, Kiss Ernő, Loránt Arthur, Sasvári József, Steiner Mór és Steiner Sándor.*

(Változások a pécsi főgimn. tanári karában. *Gyikos Péter*, főgimn. tanár a következő iskolai évben nem tanít a pécsi főgimnáziumban, mert egy esztendőre nyugalomba vonul Szent Gotthárdra. Eltávozik még *Juhász Ervin* helyettes tanár is, ki visszamegy Hercegfalvára (Fejérmegye) segédlelkésznek. A távozó helyébe dr. *Polgár Iván* r. t. Egerből, hol tanár volt és *Rónai Lajos* h. tanár Hercegfalváról jönnek Pécsre.

(Jubiláló iskola. A szegzárdi polgári iskolában nagy ünnepséggel ülték meg az iskola fennállásának huszonötödik évfordulóját. Az iskolaszék ülésén, melyet az intézetben tartottak, *Boda Vilmos* országos képviselő elnökölt. Az ünnep alkalmából az iskolaszék elismerést szavazott *Krammer János* igazgatónak és *Nyitray Lajos* tanárnak, a kik az

intézet megnyitása óta tanárai az iskolának. Ezenkívül gyűjtést indítottak egy az igazgató nevét viselő magyarosító alapítványra.

(Megszűnt kanyaró. Martontá és Vassas községekben uralkodó kanyaró megszűnt és az iskolákat megnyitották. Azonban aligha veszik majd most igénybe az iskolákat, mert hisz most nagy szünet van, akkor pedig egy fiú se jár iskolába.

— Az előfizetési díjakkal hátralékban levő t. előfizetőinket hátralékaik mielőbbi szives beküldésére kéri a kiadóhivatal.

Közgazdaság.

□ A szőlő virágzása. A szőlő virágzása május végén kezdődött és meglehetősen jól folyt le. A virágzás első napjaiban vináros időjárás volt és a korai fajok ez által kissé szenvedtek is. A virágzás főidejében azonban az idő többnyire kedvező volt s a múlt héten igen meleg idő járt. A fűrtképződés jó közepes, helyenkint nagyon jó. Még a kadarka, ez a virágzásban legérzékenyebb nemes vörös bor-faj, az is jól virágzott el és így hát meg volna az alap a jó szüretre. Azok a tőkék, melyeknek a csapjai tavasszal fagykárt szenvedtek (és sajnos ilyen sok van), szintén szépen kihajtottak, sőt csodálatosképen gyümölcsöt is hoznak, a mi máskor nem szokott előfordulni.

□ A somogyi gyapju A Somogyi Gazdasági egyesület a párisi nemzetközi kiállításon tudvalevőleg egy kollektív gyapju kiállítással vett részt, a melylyel az egyesület a »Grand-Prix«-t szerezte meg a csoportos kiállításban résztvevő gazdáknak, termelőknak, a kik között ott találjuk a vármegye legjelesebb termelőit. Most, mint *Rodinsky Jenő*, a kiállítás csoportbiztosa és az »Országos gyapjuminősítő intézet« igazgatója tudatja, a somogyi gyapju nemcsak a legnagyobb kitüntetést nyerte el, de a bíráló-bizottság a »somogyi gyapjuhoz hasonló minőségűt nem is talált a világvásáron.«

VASUTI MENETREND.

Érvényes május 1-étől.

PÉCSRÓL INDUL :

	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Budapestre	8:22	11:41	3:03	11:19
B.-Szt.-Lőrincz	8:48	12:13	3:36	11:44

(B.-Szt.-Lőrinczről indul
B.-Sellyére v. v. 4:55, tv. sz. sz. 9:17, v. v. 3:50)
B.-Sellyére érk. 6:04 10:34 4:59
Uj-Dombóvár érk. 9:57 1:34 5:01 1:34

(Kaposvár felé ind.
gy. v. 10:08, sz. v. 1:55, gy. v. 6:31, sz. v. 2:15, szv. 4:47

(Báttaszék felé sz. v. 3:19 tv. sz. sz. 2:30)

Uj-Dombóvárról ind.	10:04	2:32	5:21	2:56
Budapestre k. p. u. é.	1:25	8:00	8:35	8:20

	Sz. v.	V. v.	Sz. v.
Barcs-N.-Kanizsa-Bécs felé	3:03	8:28	6:47
B.-Szt.-Lőrincz	3:36	9:06	7:26
Szigetvár	4:42	1:13	9:8:04

	V. v.	5:15	V. v.	11:10.
Kaposvárra indul				
érkezik	8:21			2:49
Barcs	5:14	10:56		9:00
N.-Kanizsa	1:26			11:53
Bécs	9:35			8:50
Sz. v. Sz. v. Sz. v. Gy. v.				
Eszék felé	5:42	12:30	4:23	8:35
Úszógh érk.	6:38	12:43	4:37	8:58
Villány	6:48	1:29	5:24	9:38

	sz. v.	7:06	szv.	10:35	sz. v.	1:55	sz. v.	10:05
Mohács felé								
Mohács érk.	7:50		11:35		2:39			10:40
Villány ind.	6:53	1:34	5:29					9:43
Essék	8:07	2:45	6:45					11:01

Hajó közlekedés Budapest-Zimonyi vonal, lefelé minden szerdán pénteken és vasárnap indul előtte való este 10 óra, fölfelé minden péntek, vasárnap és kedden 2:00

Budapest-Mohácsi vonal: Budapestről indul naponként délben 12:00. Mohácsra érkezik este 9:56

Mohács-Budapesti vonal; naponként Mohácsról indul 11 órakor. Budapestre érkezik éjjel 1 ó. 20 p. éjjel.

TÁVIRATOK.

— A király nyaralása. (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A király ma reggel több heti nyaralásra Bécsből Ischlbe utazott.

— V-ik Ferdinánd emlékezete. (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) V-ik Ferdinánd király halálának mai évfordulóján fényes gyászistentisztelet volt a budavári Mátyás templomban, hol a katonai előkelőségek is megjelentek.

— Tisztviselők mozgalma. (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A szombathelyi állami tisztviselők, továbbá az államvasutak szegedi üzletvezetőségének területén levő vasuti hivatalnokok mai értekezletükön elhatározták, hogy csatlakoznak a tordai tisztviselők által indított mozgalomhoz és országos tisztviselői kongresszus megtartását kívánják.

— A resicai sztrájk megújulófélben. (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A szegedi kerületi csendőrpáncsnokszághoz távirat érkezett Resicáról, hogy az osztrák gyárvezető a sztrájk után több munkást elbocsátott s e miatt a sztrájk újabb kitörésétől tartanak. A hatóság tekintettel a munkások izgatott voltára csendőrség kiküldését kérte.

— Zivatarok Erdélyben. (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Háromszék megyében nyolc nap óta folytonos zivatarok vannak. Sepsiszentgyörgyön az Olt-hidnál annyira megdagadt az Olt folyó, hogy a vasútra menő utasokat az Olt-hidról csónakon szállítják, mivel az uton a kocsik a vízbe merülnek.

— Villamvilágítás Szentesen. (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Szentesen város képviselőtestülete mai ülésén elhatározta, hogy 4000 lángvilágításra villamtelepet építtet. A város vállalkozónak 410,000 koronát fizet 50 éves annuitás mellett.

— A lipcsei bankbukás. (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A Leip-

ziger Bank részvényesei ma üléseztek és kimondták, hogy rendkívüli közgyűlés összehívását követelik; ellenkező esetben pört indítanak a bank igazgatói és felügyelőbizottsága ellen.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTAV PLEININGER FERENC
 TAIKS JÓZSEF
 kiadó.

Hirdetések.

9205. sz.

P. 1901.

HIRDETMÉNY.

A pécsi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a pécsi kir. közjegyzői kamara **Horváth Mór nyug. kir. járásbíró** 1901. évi június hó 22. napjától kezdődő joghatálylyal **Dr. Baranyai Béla pécsi kir. közjegyző helyetteseként** kirendelte.

Kelt Pécsen, a kir. törvényszéknek, 1901. évi június hó 25. napján tartott üléséből.

Hardi S.,
 elnök.

Dr. Nagy,
 jegyző.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy **Pécsen, Ferenciek-utca 15. szám** alatt (Skarica-fele ház) a mai kor igényeinek teljesen megfelelőleg berendezett

**fodrász-
 és**

borbély-üzletet

nyitottam. A n. é. közönség becses pártfogását kérve, maradok

teljes tisztelettel

Fuchs Zsigmond,

fodrász.

Dr. Tolnai

VIZGYÓGYINTÉZETE

PÉCSETT, a sétaléren. — (Nyitva egész éven át.)

Az intézetben minden a vizgyógy-módkhoz tartozó eljárások végeztetnek **PRIESSNITZ** és **KNEIPP** rendszere szerint.

Massage, villanyozás és villanyos fényfürdő. Meleg ásványfürdők: vaslápsó, fenyő, halleini anyaglugó és kénfürdők.

Szénsavas, villanyos és elkülönített gőzfürdő. Belégző-osztály: só, törpefenyő és lignosulfit belégzéssel.

Harminc jegy egy rendszeres vizkürára 18 forint. A jegyek 40 napi érvényességgel bírnak.

Modern berendezés, szigorú tisztaság, gondos orvosi felügyelet.

Rendelés és felvétel naponta d. u. 4-6-ig.

A mélyen tisztelt hölgy-közönség becses figyelmébe!

Van szerencsém köztudomásra hozni, hogy helyben, a **Jókai-tér 3. sz. alatt (I. emelet jobbra.)**

szabászati iskolát

nyitottam, hol a jelentkező hölgyeket a legegánsabb francia- és angol-szabásra és rajzolásra megtanítom.

Támaszkodva a 28 év alatt **Párisban Madame Briolle-nél** (Versaill, boulevard Sebastopol), **Bécsben Madame Spitzer-nél**, **Budapesten Árvay cs. és kir. udv. szállitónál**, **Brassóban László M. L. és Társa cégnél**, **Drezdában** az angol és francia szabászati tanfolyamon szerzett gazdag tapasztalataimra, biztosítom a jelentkező hölgyeket a szakszerű és biztos sikerű eredményre.

A tanfolyam tartama 4 hét és a tandíj egy-egy jelentkező után **15** frt.

Minden tanuló hölgy felügyeletem alatt a tanfolyamon egy ruhát szabhat és állíthat össze magának.

Midőn mindezeket közhírré teszem, tudatom, hogy elvállalok francia és angol szabásu **ruhák és kabátok elkészítését** a legegánsabb kivitelben.

Bővebb felvilágosítást készséggel adok.

Kiváló tisztelettel

Kovács Imre.

Faládák

(kisztnik)

olcsó áron kaphatók

Mária-utca I-ső szám alatt.

3998. sz.

Tkv. 1901.

Árverési hirdetmény.

Bernáth György és Bernáth Ferenc szabolcsi lakosok kérvénye folytán a végrehajtási árverés itju Bernáth József szabolcsi lakos végrehajtást szenvedett elleni 600 korona tőke s ennek 1896. évi április hó 1. napjától járó 8% kamatai, 59 korona 10 fillér per, 21 korona 30 fillér végrehajtási, továbbá 200 korona tőke, ennek 1897. évi április 12-től járó 5% kamatai, 33 korona 80 fillér per, 16 korona 50 fillér végreh. kérelmi, 23 korona 50 fillér jelenlegi és még felmerülendő költségek, ugy csatlakozás folytán Obermayer Janka férj. Klekner Alajosné pécsi lakos javára 300 korona s jár. erejéig a 63., 606. és 239. sz. betétekre, Kovács Buli János somogyi lakos javára 600 korona és 300 korona s jár. erejéig 65., 606. és 239. sz. betétekre, Kis Bernáth György szabolcsi lakos javára 54 korona 90 fillér s jár. erejéig a 65., 606. és 239. sz. betétekre, Kovács Buli Mihály somogyi lakos javára 300 korona s jár. erejéig a 65., 606., 239. és 668. sz. betétekre vonatkozólag ezek követeléseit kielégítése végett az 1881. 60. t. c. 144. §-a alapján s a 146. §. értelmében a pécsi kir. törvényszék és a pécsi kir. járásbíróság területén levő, a szabolcsi 65. sz. betétben felvett I. 1—2., 4—19. sorsz. a felvett ingatlanokra 1834 korona, a szabolcsi 65. sz. betétben felvett II. 1—2. sorsz. ingatlanokra és 46. sorsz. házra 924 korona, a szabolcsi 65. sz. betétben felvett † 1. sorsz. alatti ingatlanra 172 korona, a szabolcsi 239. sz. betétben felvett I. 1—2. sorsz. alatti ingatlanra 186 korona, a szabolcsi 239. sz. betétben felvett † 1. sorsz. 1207. hrsz. ingatlanra 104 korona, a szabolcsi 239. sz. betétben felvett † 2. sorsz. 1208. hrsz. ingatlanra 114 korona, a szabolcsi 606. sz. betétben felvett I. 1—3. sorsz. ingatlanokra 456 korona, a szabolcsi 668. sz. betétben felvett † 1. sorsz. 1202/2. hrsz. ingatlanra 130 korona becsárban mint kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés 1901. évi július hó 30 ik napján d. e. 9 órakor Szabolcs község bíróságában tartatik meg. Kikiáltási ár a becsár, amennyiben erre ígéret nem tétetik, az ingatlanok a becsáron alul is eladatni fognak.

Pécsen, a kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóságnál. 1901. évi március hó 31-én.

Kerese

kir. törvszéki bíró.

A pécsi igen tisztelt közönségnek ez uton tisztelettel tudomására hozzuk, hogy **a valódi és világhírű „Schönmann“-féle**

Ambre és Cairó-féle

czigaretta hüvelyek ♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦

**egyedüli eladási jogát
 özv. Tausz Vilmosné**

dohánykülönlegességi raktárának **adtuk át.**

Hogy ezen, még eddig felülmulhatlan hüvelyek elterjedését előmozditsuk, a fenti cégnek oly olcsó árakat adtunk kézre, hogy képes **100 hüvelyt 20 krért, 1000 drbot frt 1.80 adni.**

Ezáltal mindenkinek lehetővé van téve **jó papírt olcsó áron** használhatni.

Teljes tisztelettel

Schönmann & Singer.